

Dialogseminar Åre, 13.03-14.03.07 – Åpning v/Odd-E. Thraning

Velkommen til felles styringsdialogseminar nr. 4 for Levanger kommune, Verdal kommune og Innherred Samkommune!

Jeg har valgt arbeidstittelen for mitt innlegg: **ISK – QUO VADIS!**

Norges eneste samkommune har siden starten av vært en suksess.

Vi var 3 kommuner som forsøkte sammen om å få til et felles forpliktende samarbeid gjennom etableringen av samkommunen. Frosta trakk seg 5 over 12 fordi samarbeidet ble for omfattende for dem.

Vi kom i gang den 010204 med de første enhetene. Vi var opptatt av at samkommunen er et forpliktende samarbeid mellom 2 likeverdige kommuner.

Balansen i samkommunestyret, balansen i fordelingen av arbeidsplasser og balansen i fordelingen av antall enheter lokalisert i Levanger og lokalisert i Verdal viser dette.

Dynamikken i utviklingen av samkommunen ble derimot kraftig dempet av vårt vedtak om stopp i antall nye områder å legge inn.

Jeg tror i ettertid at dette vedtaket satte på oss selv bremsen vi siden ikke har klart å kvitte oss med.

Vi har sågar gått tilbake og tatt områder ut av samkommunen og flyttet dem tilbake til morkommunen. Begrunnelsene for dette lar jeg ligge.

Etter at forsøksperioden på fire år vil gå ut ved utgangen av dette året, må vi ta stilling til hva vi skal gjøre i fremtiden og i den sammenheng har vi flere alternativ:

1. ISK opphører og vi går tilbake til "de gamle samarbeidsformer" eller andre.
2. Vi søker om to års forlengelse av eksisterende forsøk.
3. Vi søker om fire års forlengelse.

1) Velges dette alternativet har vi valget mellom:

- Tradisjonelt samarbeid etter § 27
- IKS
- Vertskommunemodellen
 - a) med nemnd
 - b) uten nemnd

Det eneste alternativet som åpner for folkevalgt styring - som samkommunemodellen - er vertskommunemodellen med nemnd.

Jeg synes folkevalgt styring er sentralt i et så forpliktende interkommunalt samarbeid og det er for meg derfor kun to modeller som er aktuelle - dersom vi fortsatt vil ha et omfattende og et forpliktende samarbeid - vel å merke!

I en sammenligning mellom vertskommunemodell m/nemnd og samkommunemodellen slik jeg ser det, finnes det få gode argumenter til fordel for vertskommunemodellen.

Den vil på mange måter bringe oss tilbake til tiden før vi startet samkommuneforsøket.

Hvilken kommune skal være vertskommune og eventuelt for hva? Den debatten kan f.eks. bli den samme som lokaliseringsdebatten for de ulike enhetene. Den debatten behøver ikke å bli like enkel på nytt som den gang.

Det gjenstår kun en modell:

- Samkommunemodellen, og da:
 - to eller fire nye år?
 - med eller uten nye saksområder?

Jeg mener vi bør være offensiv:

Gå for fire nye år med nye saksområder!

Da forteller vi de sentrale myndighetene og oss selv at dette har vi stor tro på fortsatt !!

Hvilke nye oppgaver som kan legges inn må vurderes med åpent sinn.

Jeg regner med at alternative saksområder vil bli presentert senere i dag. Viser også til kommentarer fra ISK's enhetsledere. De vil inn i en permanent ordning, dette for å få trygghet og forutsigbarhet og det er forståelig – og det er et politisk ansvar å gi dem det.

Vil vi lykkes med å videreutvikle samkommunemodellen gjennom ISK 2?

Det vil på mange måter være opp til oss selv (under forutsetning av at vi får fortsette forsøket).

Å samarbeide så forpliktende som vi har gjort er krevende, meget krevende. En av forutsetningene for fire år siden var at vi skulle unne hverandre å lykkes, og å gjøre hverandre god. En nødvendig forutsetning for dette er bl.a.:

- åpenhet begge veger
- god gjensidig informasjon
- ærlighet både før og etter
- gjensidig fortrolighet og gjensidig tillit

Har vi lyktes med dette så langt?

Både og, vil jeg påstå uten at jeg her vil nevne noen konkrete eksempler, men de finnes for ja og for nei !

Nytenking og gjennomføring krever at barrierer brytes. I følge midtveisevalueringsrapporten har vi lyktes med det på en rekke områder. I enhver nytenkingsprosess vil det alltid finnes både med- og motkrefter. Jo mer vi lykkes, jo flere motkrefter vil bli mobilisert. Det har vi i sannhet erfart, spesielt i den siste tida, jfr. oppslag i Adressavisa fredag 09.03.07 som jeg oppfatter som en motreaksjon på Gerd Janne Kristoffersen sitt åpne diskusjonsforslag i media om storkommune.

Jeg vil opplyse Adressavisa sine lesere her i salen at ordfører Bjørn Iversen har forsikret meg om at det ikke er Verdals AP sitt offisielle syn at Verdal har subsidiert Levanger sitt overskudd på over 30 millioner.

Skal en prosess gå videre, må medkreftene være større enn motkreftene. I motsatt fall blir prosessen reversert. Er kreftene like, blir det stagnasjon.

Hva er det egentlig vi vil?

Jeg håper på alternativ 1.

Skulle alternativ 2 bli sterkest, vil det bety avvikling av samkommunen.

Skulle alternativ 3 "vinne" er spørsmålet om ikke arbeidet med en folkeavstemning, avholdt i forbindelse med valget 2009, bør starte umiddelbart slik at en eventuell endelig gjennomføring av sammenslåingen skjer ved valget i 2011.

Mitt inderlige håp er at dagens seminar gir oss såpass svar at utgangspunktet for å en avklaring om det videre arbeidet er klart før vi reiser hjem.

Odd-E. Thraning
Samkommuneordfører